

Vaggeryds Näringslivsråd KB

En historisk exposé över bolagets verksamhet 1996-2019

Vaggeryds Näringslivsråd bildades 1996 på initiativ av ledande företrädare från näringslivet i kommunen och i samverkan med ledningen för Vaggeryds Kommun. Bildandet av bolaget hade föregåtts av flera års studier och analyser av hur man jobbade i andra kommuner med liknande förutsättningar. Vaggeryd hade under 1980-talet och i början av 1990-talet genomgått flera stora förändringar bl.a. nedläggning av Munksjöns anläggningar och en svag utveckling på arbetsmarknaden.

Vaggeryds Näringslivsråd bildades i form av ett kommanditbolag, som ägdes tillika delar av Vaggeryds Näringslivsråd Ideell Förening, stiftare, och Vaggeryds kommun, komplementär. Arbetsförmedlingen som hade en central roll i utvecklingen av arbetsmarknaden i kommunen blev representerade i styrelsen, som utgjordes av 10 ledamöter 5 företagsrepresentanter inklusive ordförandeposten, 4 representanter från Vaggeryds Kommun och AF 1 representant.

Initialt var uppdraget att rekrytera in nya bolag och uppnå 10 företagsetableringar under 3 år (1996-98) som skulle ge 100 arbetstillfällen och att verka miljöcertifieringar på företagen.

En resursperson, Näringslivschef, anställdes i januari 1996 för att organisera och leda verksamheten. Efter första året fanns det 64 företag med totalt 1737 anställda anslutna till Näringslivsrådet. Det första året handlade främst att träffa företagen och knyta kontakter med olika regionala aktörer som skulle kunna bidra till utvecklingen av verksamheten i Näringslivsrådet. Flera företagsnätverks bildas för metall och träindustrin i syfte att öka samverkan och bidra till utvecklingsprogram för företagen. Starta eget program initierades och bidrog till ett ökat nyföretagande. Miljöfrågorna stod i centrum och särskilda program arrangerades för miljöcertifiering och miljödiplomering.

Tidigt uppmärksammade behovet att utveckla företagen på landsbygden och en landsbygdsutvecklare på deltid blev en del av Näringslivsrådet.

En lokal konjunkturbarometer startades för att mäta företagens utveckling avseende inköp, försäljning, arbetskraft, investeringar och framtidstro. Ett särskilt Vaggeryds-index skapades och som följde bolagets utveckling varje månad.

Samtidigt med bildandet av Vaggeryds Näringslivsråd år 1996 byggdes Fenix Kunskapscentrum för Gymnasie- och Vuxenutbildningar. Näringslivschefen placerades på Fenix för att det skulle finnas en ömsesidig närhet mellan näringslivet och skolan. Näringslivsrådet initierade en stipendiefond och överlämnade 300.000kr vid invigningen av Fenix Kunskapscentrum. Näringslivsrepresentanter har sedan starten varit engagerade i olika programråd för utbildningarna.

Under perioden 1996-2000 gjordes stora investeringar inom IT-infrastrukturen både nationellt och internationellt där LM Ericsson var världsledande på Telekomområdet. Flera av kommunens företag blev stora leverantörer till LM Ericsson och expanderade kraftigt. Det uppstod arbetskraftbrist och bostadsbrist, som krävde extraordinära insatser för att rekrytera in personal från hela landet. Samarbete inleddes med grannkommunerna bl.a. Sävsjö som hade tillgång till bostäder och arbetskraft från den då minskande hustillverkningen. En busslinje för arbetspendling startades mellan kommunerna vilket löste en del av den akuta bristen på arbetskraft och bostäder. Projekt "Lagspelare" initierades under våren år 2000, som en rekryteringskampanj, där företag, kommun, idrottsföreningar tillsammans med arbetsförmedlingen och näringslivsrådet erbjöd arbetssökande att flytta till kommunen för jobb kombinerat med en aktiv fritid i någon av idrottsföreningarna.

Kampanjen, som var rikstäckande, slog väl ut och fungerade som ett "varumärke" i det fortsatta rekryteringsarbetet under året. Över 1000-personer nyanställdes på företagen och kommunen hade en stark tillväxt. Ca 30% av alla anställda inom tillverkningsbolagen i kommunen hade vid millenniumskiftet en koppling till Telekombranschen.

Näringslivsrådet inledde under samma period ett strategiskt arbete för att se hur företagen skulle kunna utvecklas med nya kompetenser genom kompetensutveckling, men också genom utveckling av tjänste- och servicesektorn. Tillverkningsindustrin var starkt dominerande i kommunen. Flera studier och analyser genomfördes. Kommunen och Näringslivsrådet engagerade sig även tidigt i bildandet av Föreningen Science Park i Jönköping och en nära dialog inleddes med Högskolan i Jönköping.

I syfte att öka attraktiviteten i kommunen och stärka samverkan mellan industrin och handeln skapades Hjulafton som blev en av årets största händelser där Näringslivsrådet var huvudansvarig för evenemanget. Den första Hjulafton genomfördes 1997 och "hjuron" introducerades som kommunens egen valuta för en dag. Omsättningen i handel ökade med flera hundra procent och Hjulaftonsfesten på Skillingaryds läger förenade hela kommunen och byggde broar mellan kommundelarna. Detta fick stor medial uppmärksamhet i såväl lokal press som i rikspressen.

Kurvorna i kommunens utveckling pekade starkt uppåt med ett ökat invånarantal en stark tillväxt på företagen. Detta ledde till att Vaggeryds kommun utsågs till Årets Tillväxtkommun 2000 och blev stort firade framför landets övriga kommuner i Blå Hallen i Stockholms Stadshus. Priset förpliktade att dela med oss av våra erfarenheter till andra kommuner varför det 2001 arrangerades en stor Tillväxtkonferens på Fenix Kunskapscentrum. Priset gav möjligheter till en fördjupning av utvecklingen och trender i jämförande regioner i ett europeiskt perspektiv. En studieresa arrangerades för representanter från näringslivet och kommunen till Milano och Bergamo i norra Italien.

Årskiftet 2000/01 inträffade en dramatisk händelse som fick mycket stor påverkan i kommunen. Telekombranschen i Sverige kollapsade och under de kommande 3 år varslades ca 1600 personer från sina arbeten i kommunen. Detta skapade en mycket stor oro i kommunen, som plötsligt fick uppleva svängningen från rekordsnabb tillväxt till en mycket kraftig inbromsning. Näringslivsrådet och kommunen tog snabbt fram ett 15-punktersprogram som byggde på att ta vara på alla resurser och kompetenser och skapa nya vägar till utveckling. Det skedde en mycket snabb mobilisering av olika resurser från såväl lokala som regionala aktörer. En storsamling på Tallnäs med alla aktörer från kommun, näringsliv, högskolan och regionala aktörer blev startpunkten för en ny utvecklingsperiod i kommunen.

Kommunen och Näringslivsrådet såg inte den akuta situationen som en "kris" utan som nya förutsättningar till utveckling. Det grundläggande arbetet som tidigare gjorts i Näringslivsrådet med att göra analyser av service-tjänstesektorn, kartläggning av företagens kompetensbehov och utveckla samarbeten med regionala aktörer innebar att insatser kom igång direkt. Ett stort projekt med stöd av Europeiska Socialfonden startades i samarbete med Arbetsförmedlingen, Näringslivsrådet och Fenix Kunskapscentrum och genomfördes under flera år med ett omställnings- och utbildningsprogram för de varslade individerna. Många av de varslade personerna fick senare med nya kompetenser jobb på andra företag i kommunen och nya företag startades. En satsning på ökad tjänstesektor kunde lanseras genom projektet och Kreativ Arena skapades i gamla kommunhuset i Vaggeryd med en företagsinkubator, företagshotell och en högskoleutbildning i entreprenörskap i samarbete med Handelshögskolan i Jönköping.

Visionen var att utveckla en "Kreativ Arena" och mötesplats där nystartade företag fick goda förutsättningar att utvecklas. En "Kreativ Arena" skulle skapa kopplingar med kunskapsintensiva miljöer för att öka näringslivets innovationskraft och därmed även skapa ökad tillväxt i kommunen och i regionen. Målet var att stödja utvecklandet av bärkraftiga företag som kunde tillföra näringslivet utveckling av efterfrågade tjänster, skapa nya resurser och därmed erbjuda en bredare arbetsmarknad. De nya företagen skulle bidra till att öka tillväxten i Vaggeryds Näringsliv, främst genom att arbeta inom kunskaps- och tjänsteintensiva områden, som i sin tur skulle leda till en expanderad tjänstesektor och ett mer diversifierat näringsliv.

Resultatet av satsningen på Kreativ Arena innebar att ett stort antal nya bolag startades inom ekonomi, HR-kompetens, miljö, teknikkonsulter, web, ledarskapsutveckling m.m.. Flera utbildningsomgångar inom Entreprenörskap påbörjades i samarbete med Handelshögskolan i Jönköping.

De nystartade bolagen har tillfört det befintliga näringslivet kvalificerad kompetens för utveckling av efterfrågade tjänster. Några av dem har vuxit på den regionala och den nationella marknaden. Genom Kreativ Arena fick individer/företag tillgång till en infrastruktur och resurser där deras kunskap och kompetens kunde utvecklas lokalt, samt att de lättare kunde rekrytera in nya kompetenser till kommunen.

Genom Kreativ Arena har andelen kvinnliga företagare ökat i kommunen främst inom handel, service- och tjänstesektorn och fler individer med invandrarbakgrund har startade eget.

Samarbetet med Science Park i Jönköping bidrog till skapande av Science Parksystemet med Vaggeryd som första nod och som nu finns tillgängligt i alla länets kommuner finansierat av Region Jönköpings län.

En del av det strategiska arbetet i Näringslivsrådet var att ta fram en gemensam marknadsplan för kommunen och näringslivet. Ett koncept "Mitt i Vägen" lanserades med fokus på kommunens strategiska läge med järnväg och E4-an som passerar genom kommunen. Satsningar inom logistikområdet sågs som en potentiell möjlighet med goda förutsättningar till att utveckla bl.a. travbaneområdet. Begreppet Vaggeryd Logistic Center lanserades. Vaggeryds kommun närhet till Jönköping innebar också ett kommunalt engagemang i Logpoint i Jönköping.

Genom ett företagsinitiativ påbörjade Näringslivsrådet en dialog om etablering av en järnvägsterminal. Ganska snabbt startades en terminal i mindre skala på Götafors industriområde. Det fanns även behov av säkerhetsparkeringar i anslutning till logistikområdena. En arbetsprocess påbörjades för att utveckla planerna på en större terminal och en säkerhetsparkering. Näringslivsrådet var drivande i att föra samman olika intressenter från företagen, trafikverket, finansärer och kommunen. Ett godkännande av stöd från EU:s strukturfond innebar starten på ett rekordsnabbt byggande av Båramo-terminalen som stod färdig 2010. Samtidigt beslutade Expert (numera Power) att bygga sitt lager på Båramo-området.

Utvecklingen i mitten av 00-talet efter Telecomkrisen fick snabbt fart med en ökad tillväxt på företagen och i kommunen. Första logistiketableringen gjordes på travbanområdet och en finsk koncern etablerade ett stort tvätteri med ca 100 anställda. Ytterligare bolag etablerades inom logistikområdet. Arbetskraftskraften i kommunen räckte nu inte till längre utan Näringslivsrådet och kommunen fick på nytt göra en arbetskrafts- och boendekampanj, 100jobb, med inriktning mot Göteborgs och Stockholmsregionen, som följdes upp med en företagsmässa och bodag s.k. Växadagen.

Näringslivsrådet firade 10 år 2006 och en stor jubileumsfest arrangerades i början av 2007 för närmare 1300 deltagare från näringslivet och kommunen i ett samarrangemang med Fenix Kunskapscentrum.

Under hösten 2008 inträffade den internationella finanskrisen, som kraftigt påverkade främst företagen, som var underleverantörer till fordonsindustrin men även övriga företag. Flera bolag tvingades varsla medarbetare. Näringslivsrådet hade sedan Telecomkrisen genomfört en årlig kompetenskartläggning på företagen i kommunen och hade god uppfattning av företagens behov. Ett kompetensutvecklingsprojekt "Kompetenslyftet" startades 2009 med stöd från Europeiska Socialfonden och gav en möjlighet för företagen att vidareutbilda sina medarbetare.

Ett nytt ägardirektiv för Näringslivsrådet antogs 2009 med fördelning av uppdrag och roller i näringslivsarbetet och i kontakten med företagen. Turismfrågorna som Näringslivsrådet ansvarat för sedan i början av 00-talet övergick nu till kommunen. Näringslivsrådet bemannades med 2 heltidstjänster och kommunen med en samordnare i kontakten med företagen.

Näringslivsrådet har varit drivande till framtagande av en gemensam marknadsplan för kommunen och näringslivet. Ett arbete inleddes under 2011 av Näringslivsrådet och kommunen och engagerade över 100 personer som deltog i arbetsprocessen. Marknadsplanen lanserades hösten 2013 med gemensamma kärnvärden för kommunen och näringslivet. En ny grafisk profil, som är öppen för alla togs fram för den interna och externa kommunikationen. Senare utvecklades även konceptet "Vår lilla stad" i samarbete med handeln.

Under 2010-talet har företagens och kommunens tillväxt fortsatt att öka. Det har skett stora strukturella förändringar och en stor automatisering i industrin. Behovet av nya kompetenser har ökat vilket inneburit nya utmaningar för företagen. Näringslivsrådet startade 2011 ett 2-årigt kompetensprojekt, Logkomp, i samarbete med Nässjö och Jönköping med fokus på ledarskap och logistik/automationsutbildningar. Ytterligare ett större utvecklingsprojekt Growkomp startades 2016 som pågår till och med 2019 med ett 40-tal bolag från Vaggeryd, Jönköping, Nässjö och Sävsjö.

Utvecklingsprojekten har med tiden tvingats till att bli större och täcka mer än en kommun. Nya konstellationer har tvingats fram. Näringslivsrådet har medverkat till bildandet av BGR, Business Gnosjöregionen AB (Gnosjö, Gislaved, Vaggeryd, Värnamo) och Interior Cluster Sweden AB som är ett nationellt möbelkluster där Vaggeryd, Värnamo, Växjö, Tranås, Tibro ingår som partners tillsammans med TMF, Trä och Möbelföretagen. Näringslivsrådet finns representerat i bolagens styrelser.

Företagens och kommunens utveckling lever i en symbios, varför en nära dialog mellan parterna är mycket viktig. Våren 2019 besökte Näringslivsrådet och kommunen 101 företag under 101 dagar. Besöken har varit mycket uppskattade av företagen och visar på behovet på ett fortsatt stöd till det lokala näringslivet.

Näringslivsrådet har sedan starten finansierats genom medlemsavgifter från företagen, ägartillskott från kommunen samt projektmedel. Totalt har Näringslivsrådet knutit till sig projektmedel på över 50 milj.kr till insatser riktade mot företagen och i samverkan med kommunen över 100 milj.kr till olika utvecklingsprojekt.